



**CENTRUM
POLITYK
PUBLICZNYCH**

Wybrane dane dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego

Infrastruktura ochrony środowiska – pobór i ochrona wód

Paweł Hałat

Kraków, lipiec 2026



**UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE**



Spis treści

Komentarz do danych.....	3
Zużycie wody	4
Komunalne oczyszczalnie ścieków	7
Nieczystości ciekłe – zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie.....	16
Ścieki przemysłowe	22

Komentarz do danych

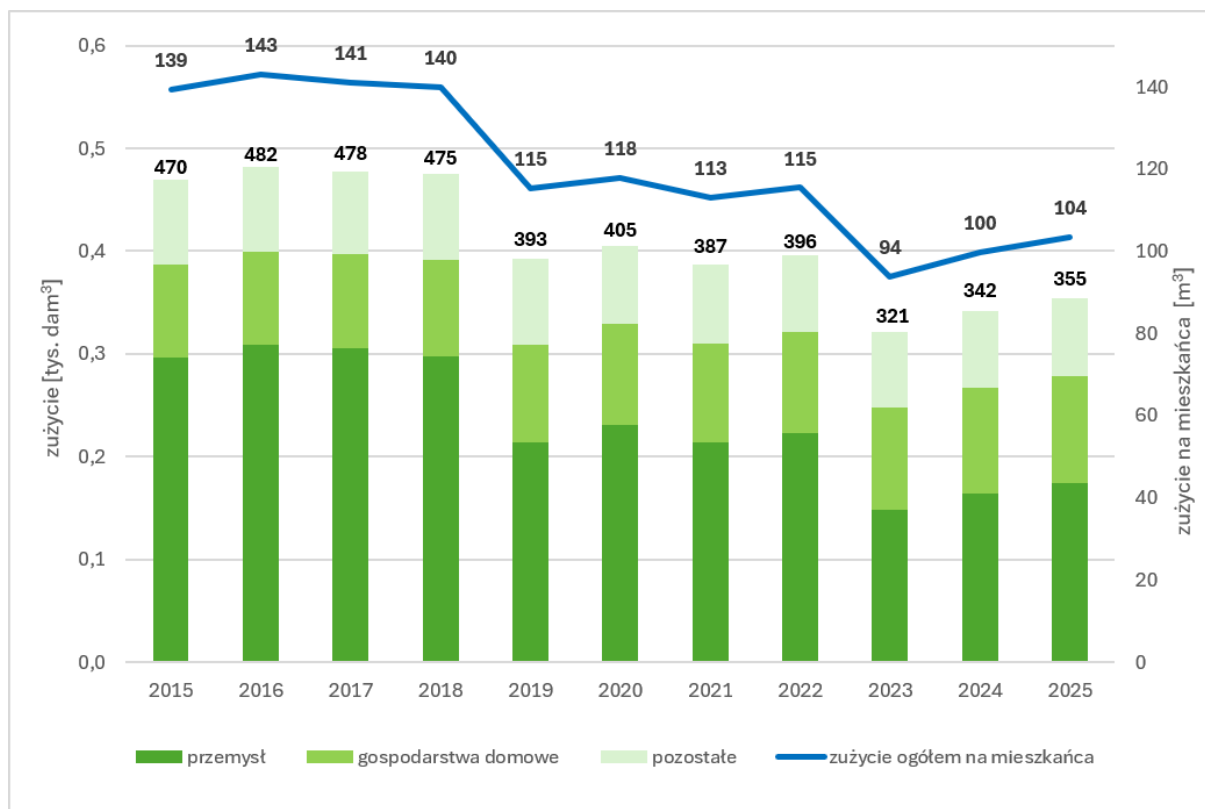
Zużycie wody w województwie małopolskim w ostatniej dekadzie spadło o blisko jedną czwartą. Przyczynił się do tego głównie znaczący (41%) spadek zużycia w przemyśle, przy nieznacznym wzroście zużycia w gospodarstwach domowych (Wykres 1). Pod względem zużycia wody małopolskie plasowało się na siódmym miejscu wśród województw (Wykres 2), natomiast bardzo niskie na tle kraju było zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (Wykres 3).

W 2025 r. w Małopolsce działało 239 komunalnych oczyszczalni ścieków, w tym 29% stanowiły oczyszczalnie zapewniające podwyższone oczyszczanie ścieków z biogenów, a pozostałe to oczyszczalnie biologiczne. W regionie nie było już oczyszczalni zapewniających wyłącznie mechaniczne oczyszczanie ścieków (Wykres 4). Sukcesywnie rosły możliwości oczyszczalni ścieków. W 2025 r. wielkość oczyszczalni wyrażona równoważną liczbą mieszkańców (RLM) wynosiła ponad 4 mln. Blisko 80% dobowej przepustowości zapewniały oczyszczalnie z podwyższonym oczyszczaniem biogenów (Wykres 5). Pod względem wielkości komunalnych oczyszczalni ścieków wyrażonej w RLM, Małopolska zajmowała czwarte miejsce (Wykres 6). Objętość odprowadzonych do oczyszczalni ścieków komunalnych sukcesywnie wzrasta – zarówno w ujęciu bezwzględnym, jak i na mieszkańca (Wykres 7), przy na jednego mieszkańca przypada w Małopolsce nieco mniejsza objętość ścieków niż średnia dla Polski (Wykres 8). Z oczyszczalni ścieków korzysta w regionie niespełna 2,5 mln mieszkańców, tj. 72% ludności Małopolski. W miastach z oczyszczalni korzysta 96%, a na wsi – niespełna 49% ludności (Wykres 9). Pomimo wzrostu udziału ludności korzystającej z oczyszczalni odstaje od średniej dla kraju i należy do niższych pośród województw (Wykres 10). Wynika to w znacznej mierze z niskiego poziomu urbanizacji regionu i niskiego udziału ludności wiejskiej korzystającej z oczyszczalni (Wykres 11). Udział ludności gmin korzystającej z oczyszczalni jest bardzo zróżnicowany. W sześciu gminach nie było dostępu do oczyszczalni, w kilkunastu wynosił poniżej 20%, w szeregu gmin, także wiejskich z oczyszczalni korzystało jednak ponad 80% mieszkańców (Rysunek 1).

Pomimo rozwoju sieci kanalizacyjnych wciąż popularnym sposobem radzenia sobie z nieczystościami są zbiorniki bezodpływowe – pomimo spadku w regionie działało ponad 240 tys. takich zbiorników, a ilość odebranych nieczystości sukcesywnie wzrasta (Wykres 12). Na tle kraju liczba zbiorników jest znacząca – pod względem liczby takich instalacji województwo małopolskie zajmuje drugie miejsce, trzecie w przeliczeniu na mieszkańca (Wykres 13). Szczególnie duża gęstość zbiorników bezodpływowych występuje w obszarach intensywnie się suburbanizujących w okolicach Krakowa i Oświęcimia (Rysunek 2). Wzrasta także liczba przydomowych oczyszczalni ścieków – w ciągu dekady ich liczba zwiększyła się z 15 do 46 tys. (Wykres 14), jednak pod względem ich liczby region zajmuje dopiero szóste miejsce (Wykres 15). Znaczną gęstością przydomowych oczyszczalni cechują się tereny podmiejskie w okolicach Krakowa i Tarnowa oraz w północno-zachodniej Małopolsce (Rysunek 3).

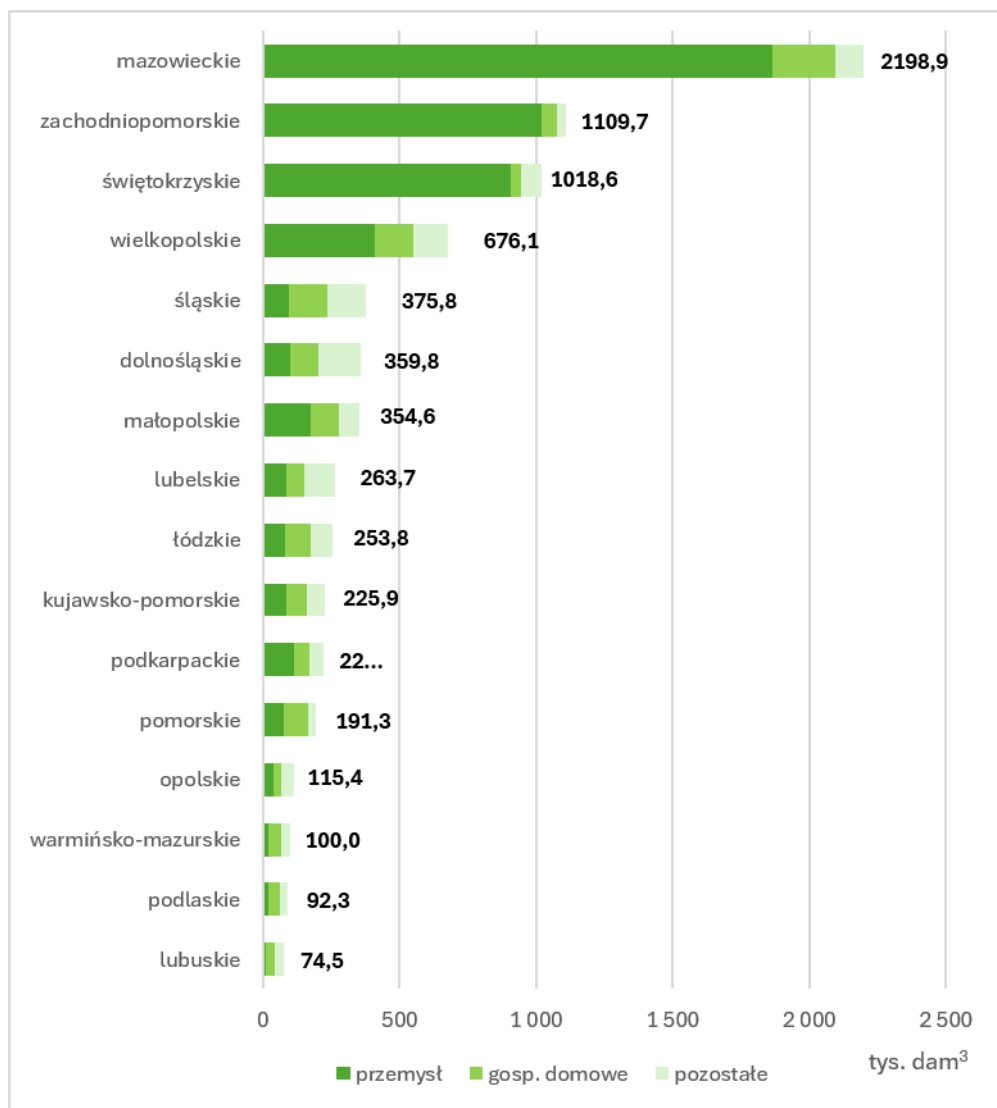
W 2025 r. w woj. małopolskim działało 130 zakładów odprowadzających ścieki przemysłowe, w tym 61 oczyszczalni ścieków (Wykres 16). Ilości ścieków odprowadzanych do środowiska z zakładów przemysłowych spadała znacząco w ostatniej dekadzie, podobnie jak ilość ścieków wymagających oczyszczenia. Wzrósł jednak udział ścieków wymagających oczyszczenia, które nie zostały oczyszczeniu poddane (Wykres 17). Województwo małopolskie było drugim pod względem objętości nieoczyszczonych ścieków odprowadzanych do środowiska, niemniej kilkukrotnie mniejszej niż sąsiednie województwo śląskie (Wykres 18). Największe ilości oczyszczanych ścieków przemysłowych odprowadzano w powiecie oświęcimskim, olkuskim oraz Tarnowie (Rysunek 4).

Zużycie wody



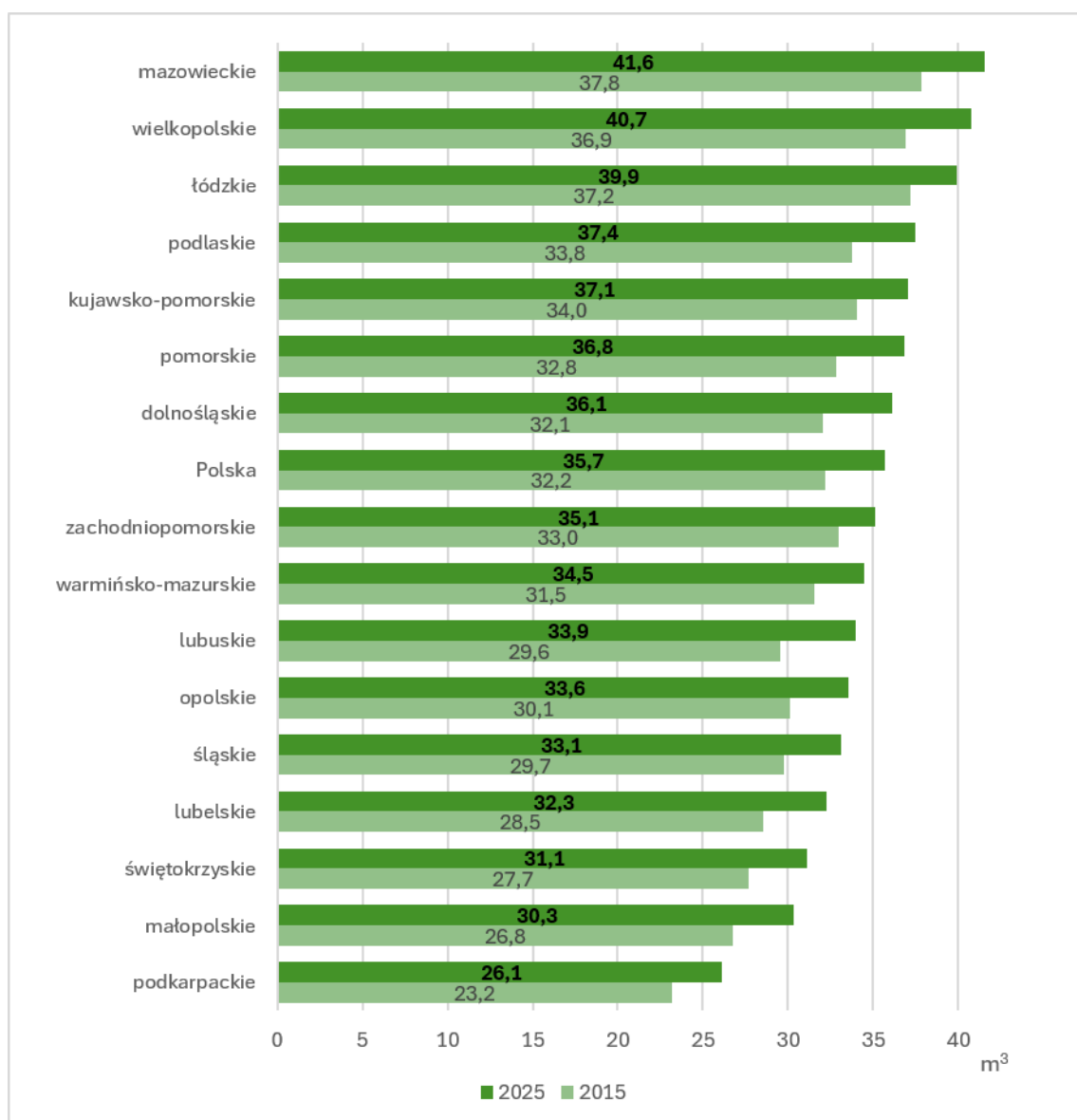
Wykres 1. Zużycie wody w województwie małopolskim w latach 2015-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.



Wykres 2. Zużycie wody w województwach w 2025 r.

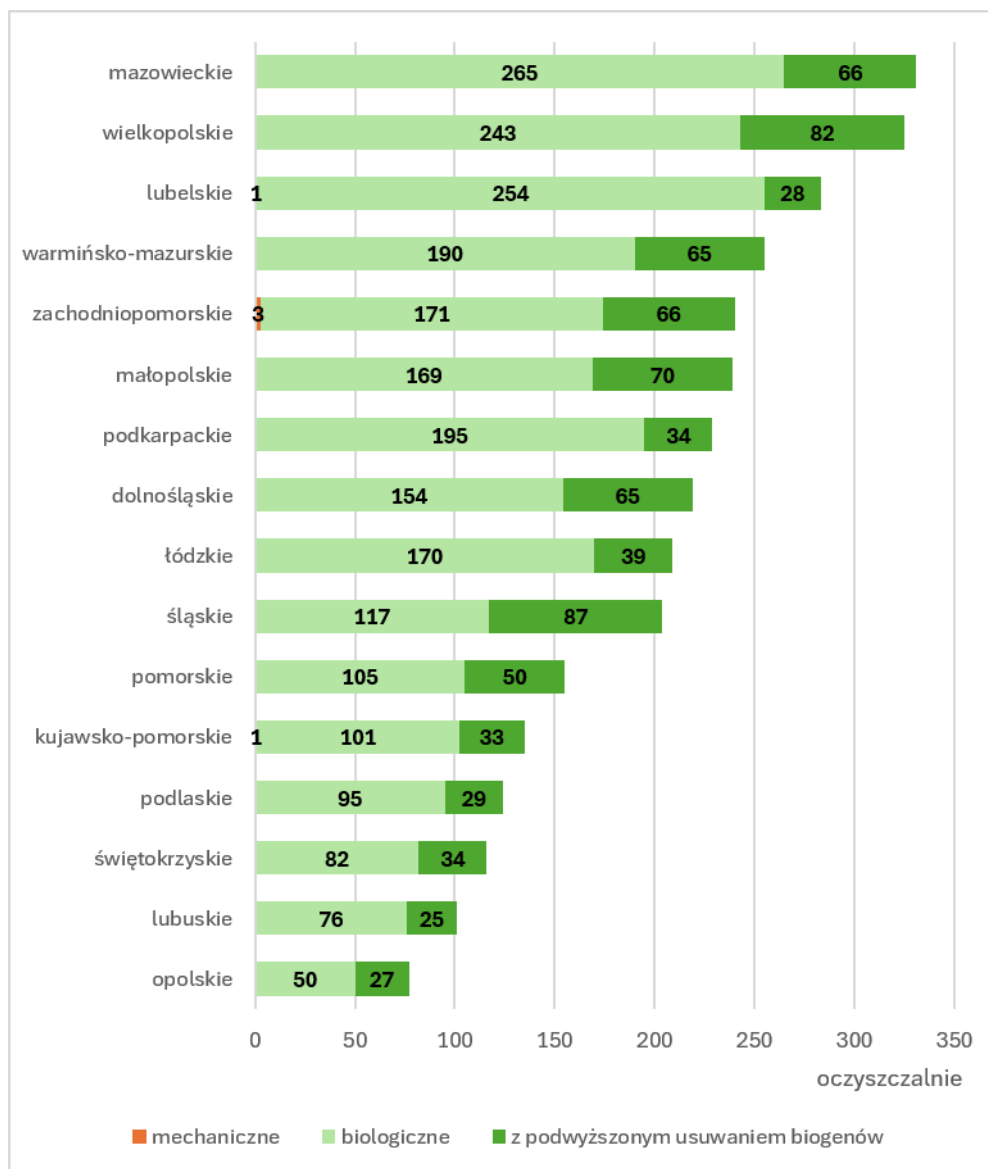
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.



Wykres 3. Zużycie wody (z sieci wodociągowej) na mieszkańca w gospodarstwach domowych w latach 2015 i 2025 r.

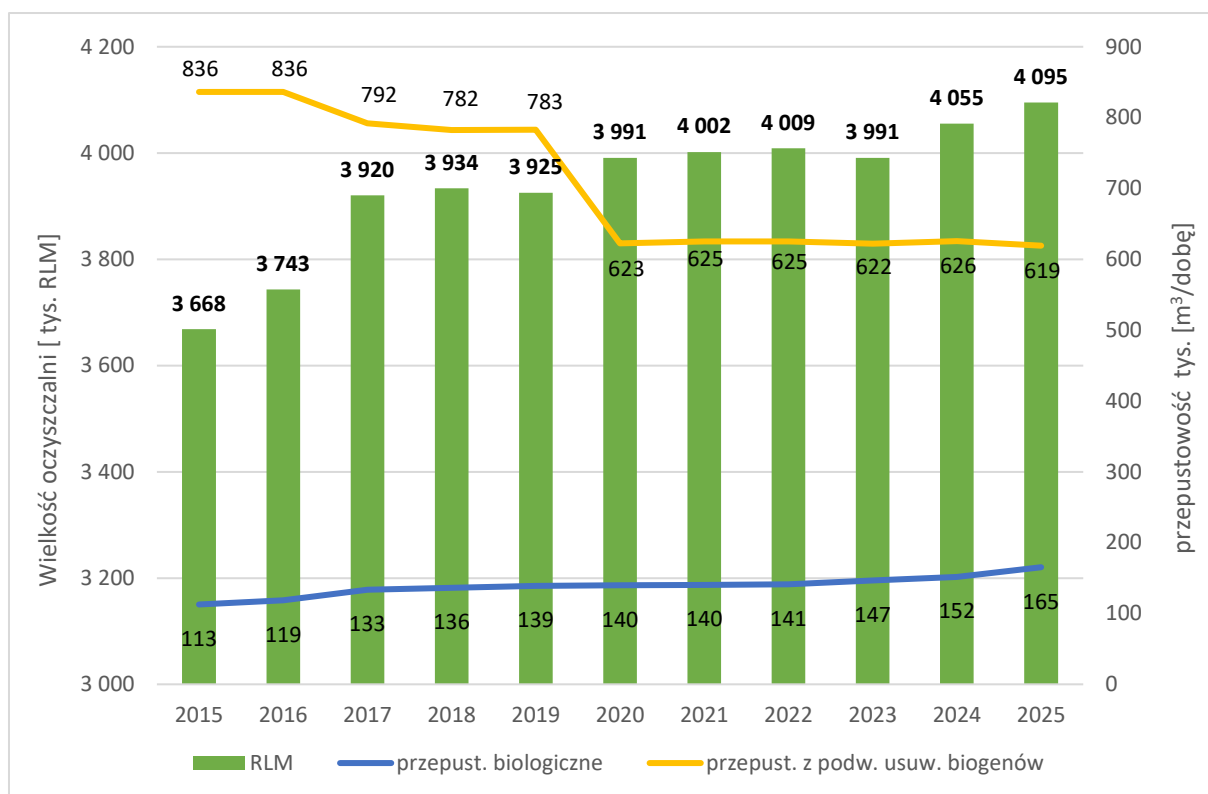
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Komunalne oczyszczalnie ścieków



Wykres 4. Komunalne oczyszczalnie ścieków w województwach w 2025 r.

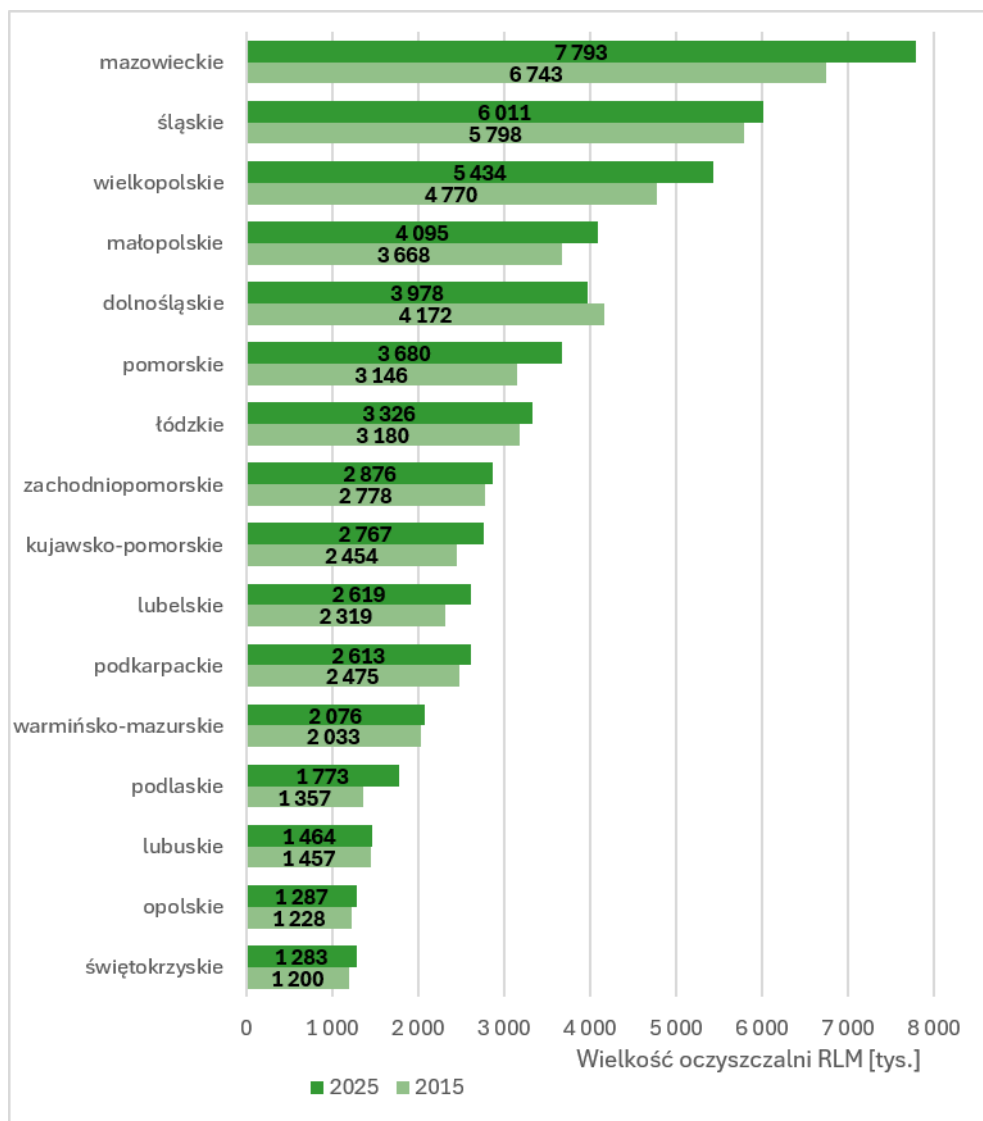
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.



Wykres 5. Wielkość komunalnych oczyszczalni ścieków w RLM oraz dobową przepuszczalność oczyszczalni w województwie małopolskim w latach 2015-2025 r.¹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

¹ Wielkość oczyszczalni charakteryzują: wskaźnik objętości ścieków możliwych do oczyszczenia w ciągu doby (przepustowość oczyszczalni) oraz równoważna liczba mieszkańców (RLM). RLM wyraża wielokrotność ładunku zanieczyszczeń zawartych w ściekach w stosunku do jednostkowego ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych od jednego mieszkańca w ciągu doby. RLM równa 1 000 oznacza, że oczyszczalnia może oczyścić ścieki wytworzone przez 1 000 osób.



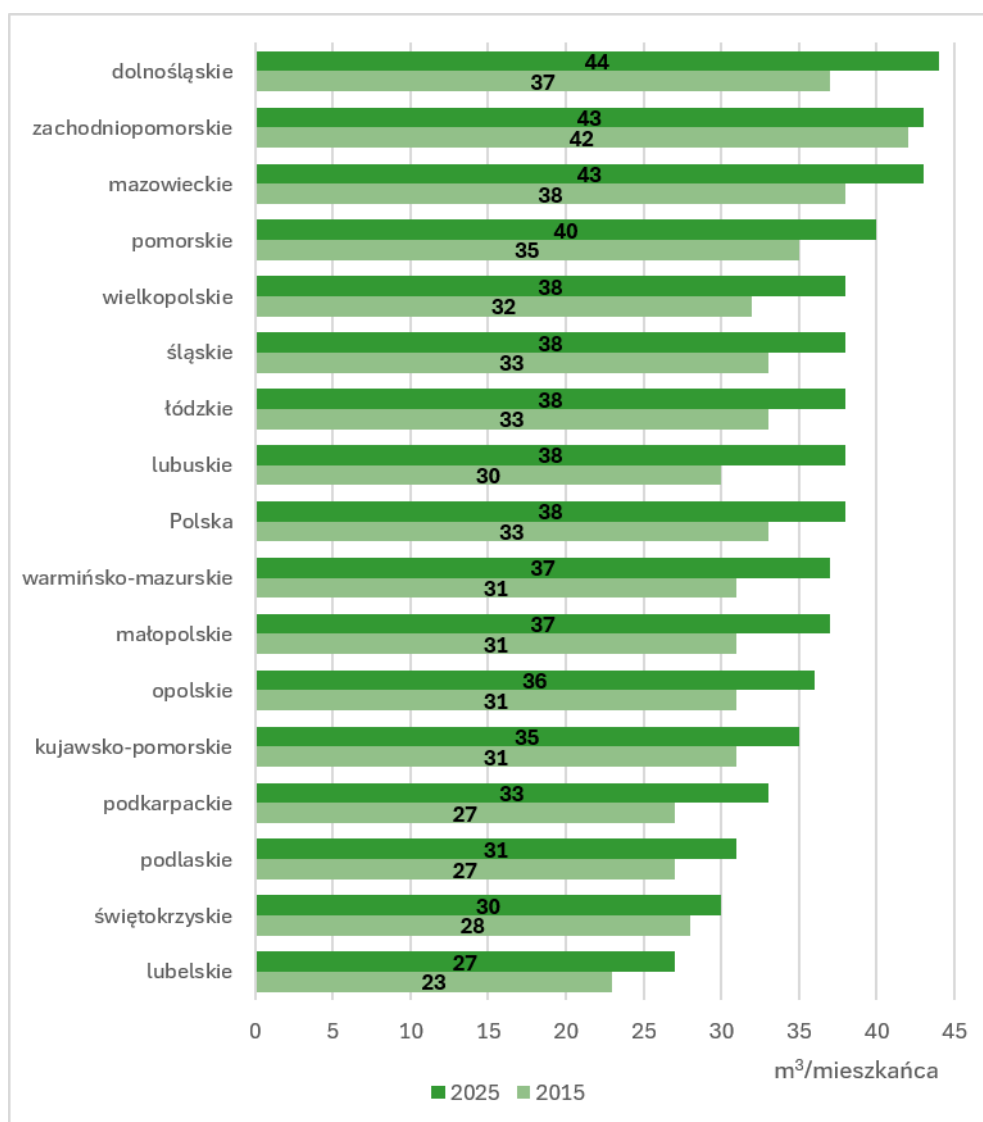
Wykres 6. Wielkość komunalnych oczyszczalni ścieków w RLM w województwach w latach 2015 i 2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.



Wykres 7. Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w woj. małopolskim w latach 2015-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.



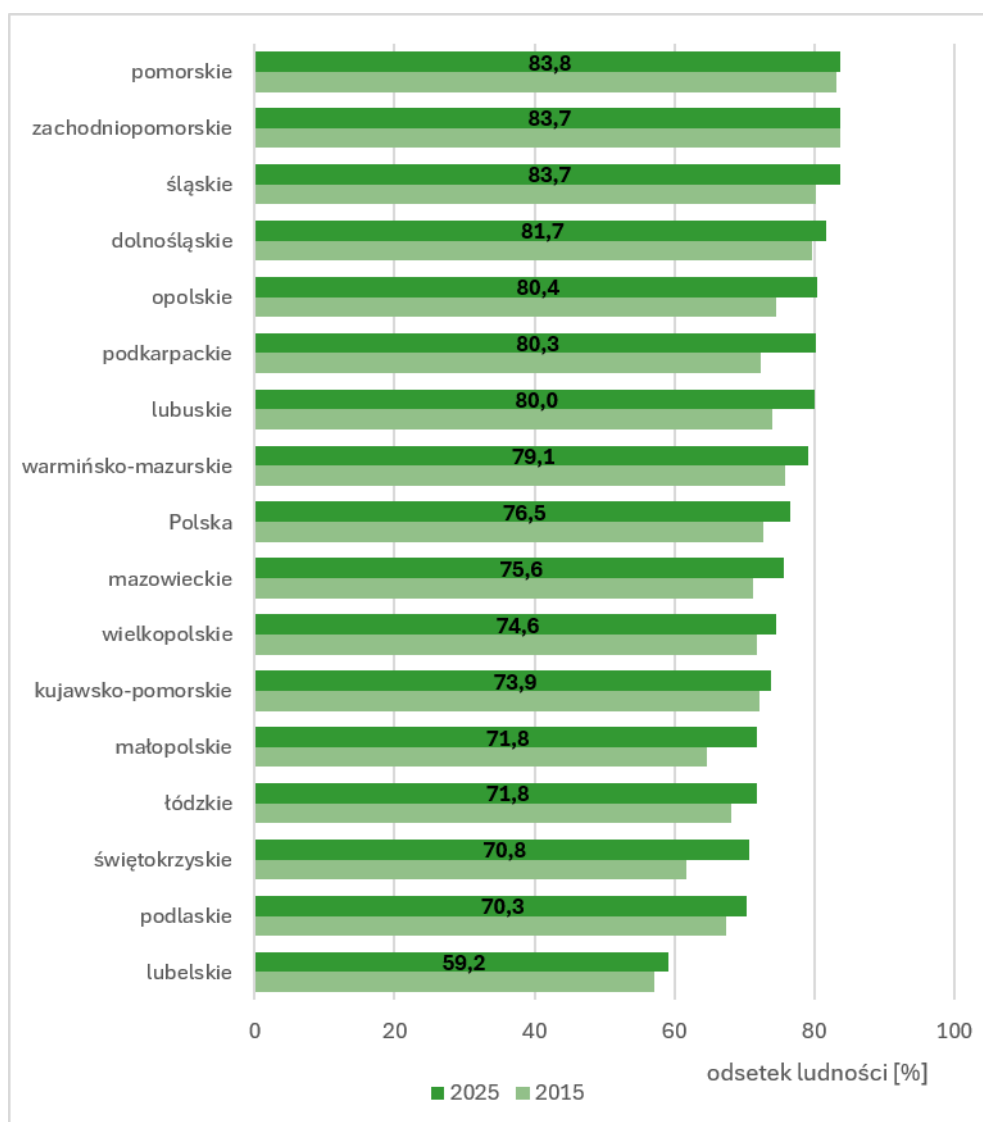
Wykres 8. Objętość ścieków komunalnych odprowadzone w ciągu roku na jednego mieszkańca w województwach w latach 2015 i 2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.



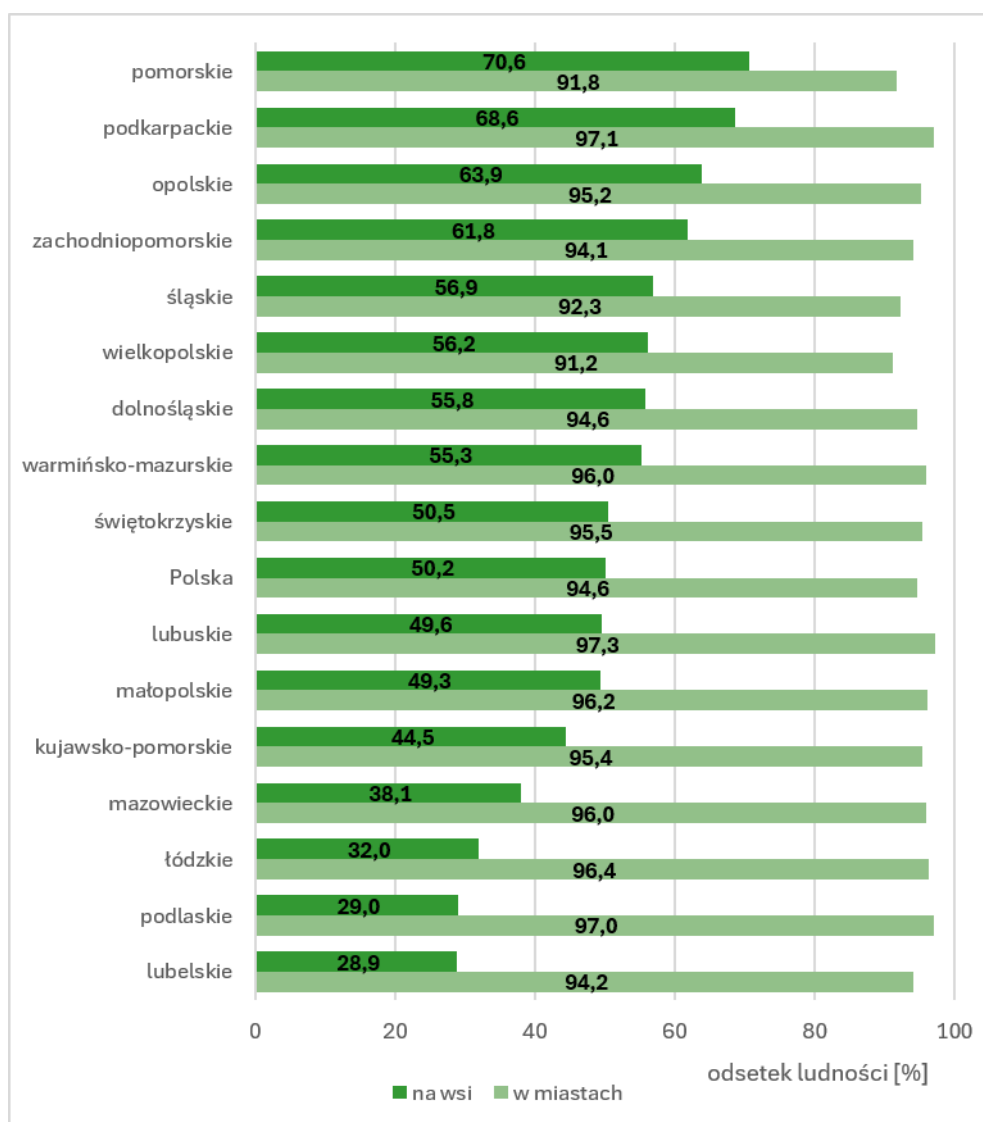
Wykres 9. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w woj. małopolskim w latach 2015-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.



Wykres 10. Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w województwach w latach 2015 i 2025

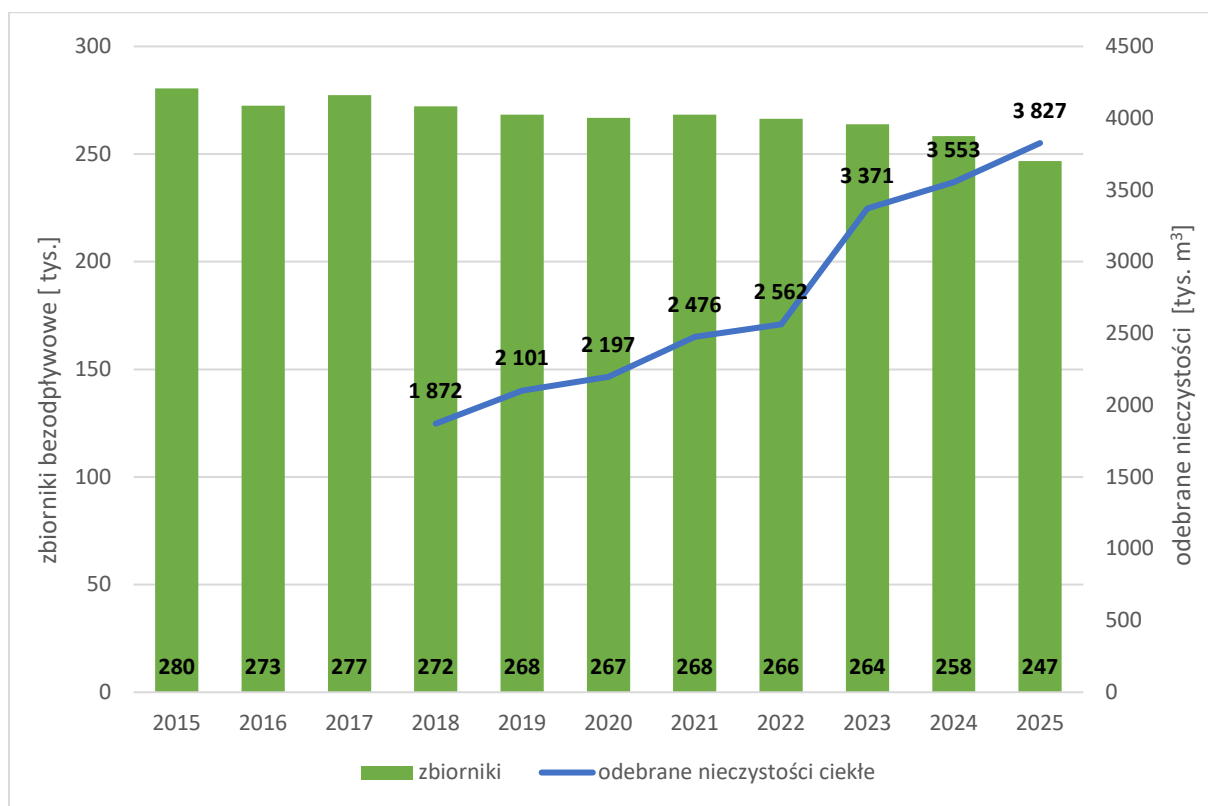
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.



Wykres 11. Udział ludności miejskiej i wiejskiej korzystającej z oczyszczalni ścieków w województwach w 2025 r.

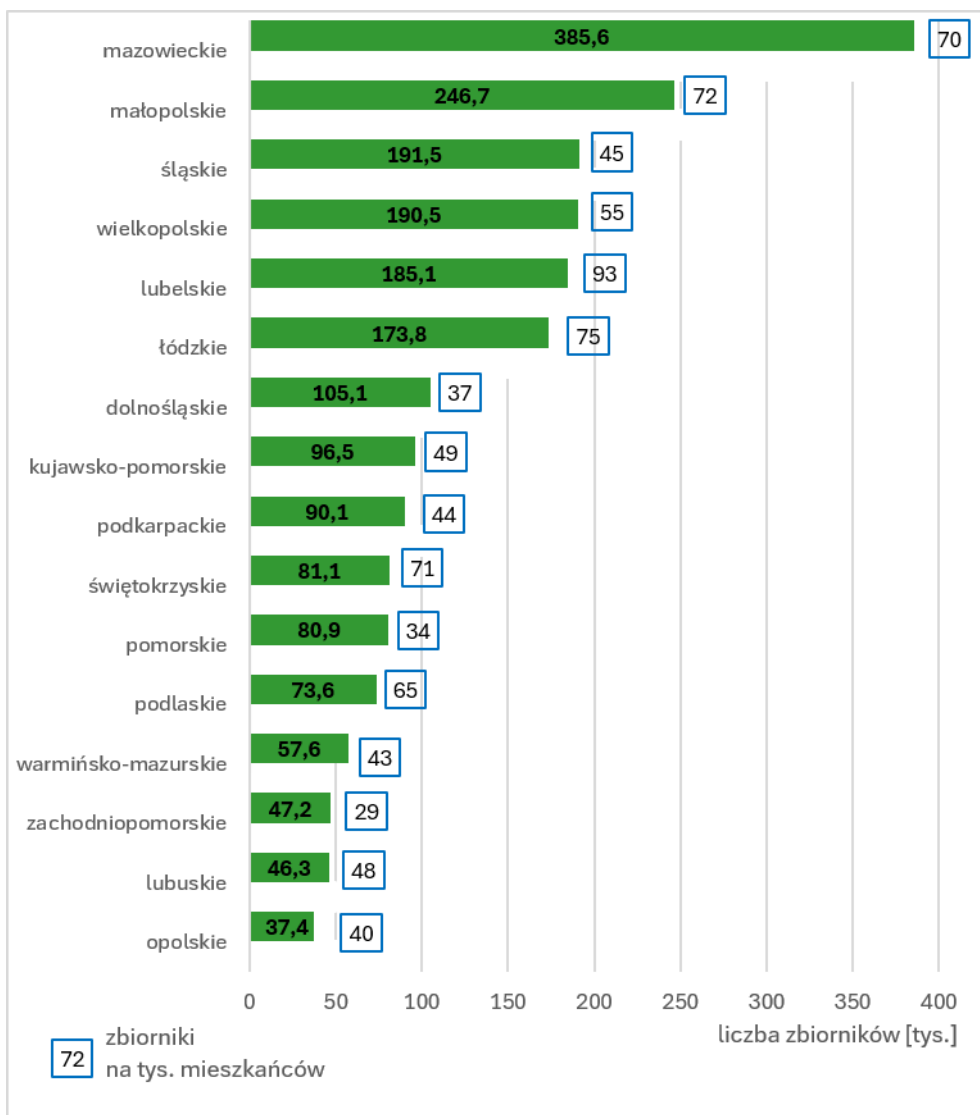
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Nieczystości ciekłe – zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie



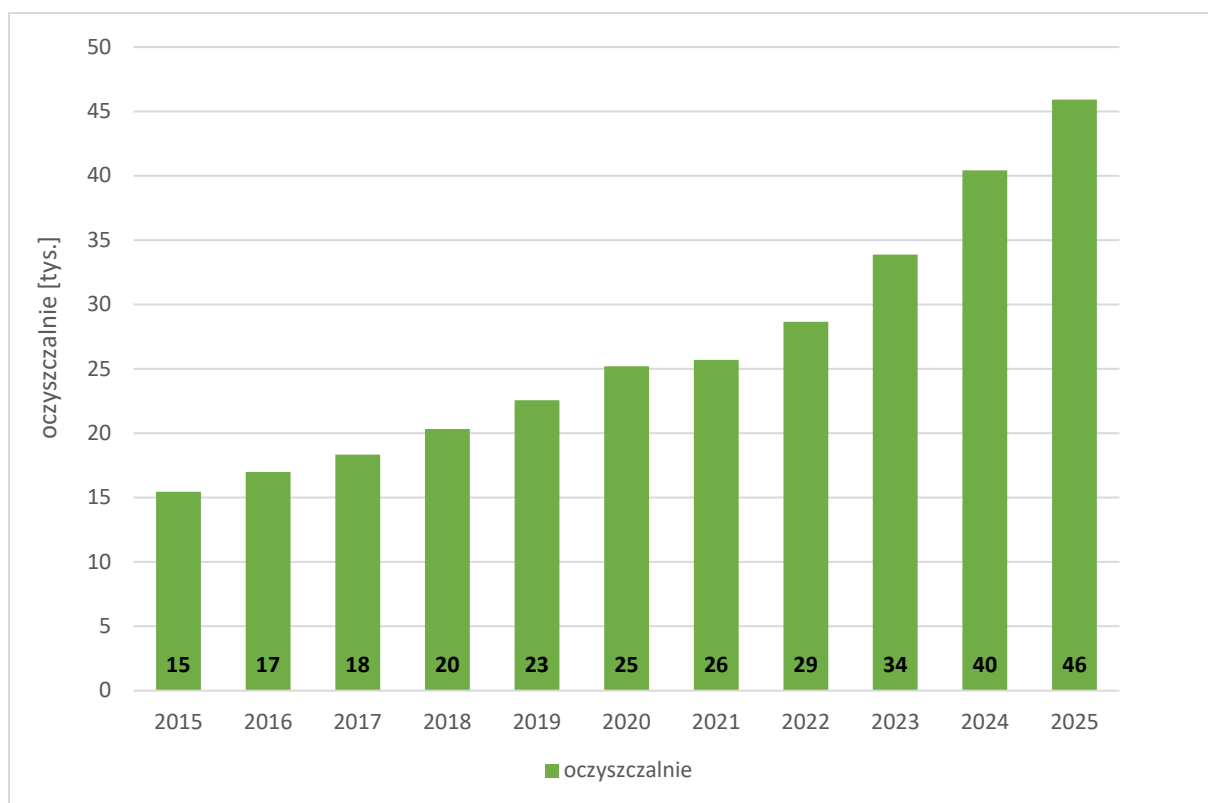
Wykres 12. Zbiorniki bezodpływowe (szamba) w województwie małopolskim w latach 2015-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.



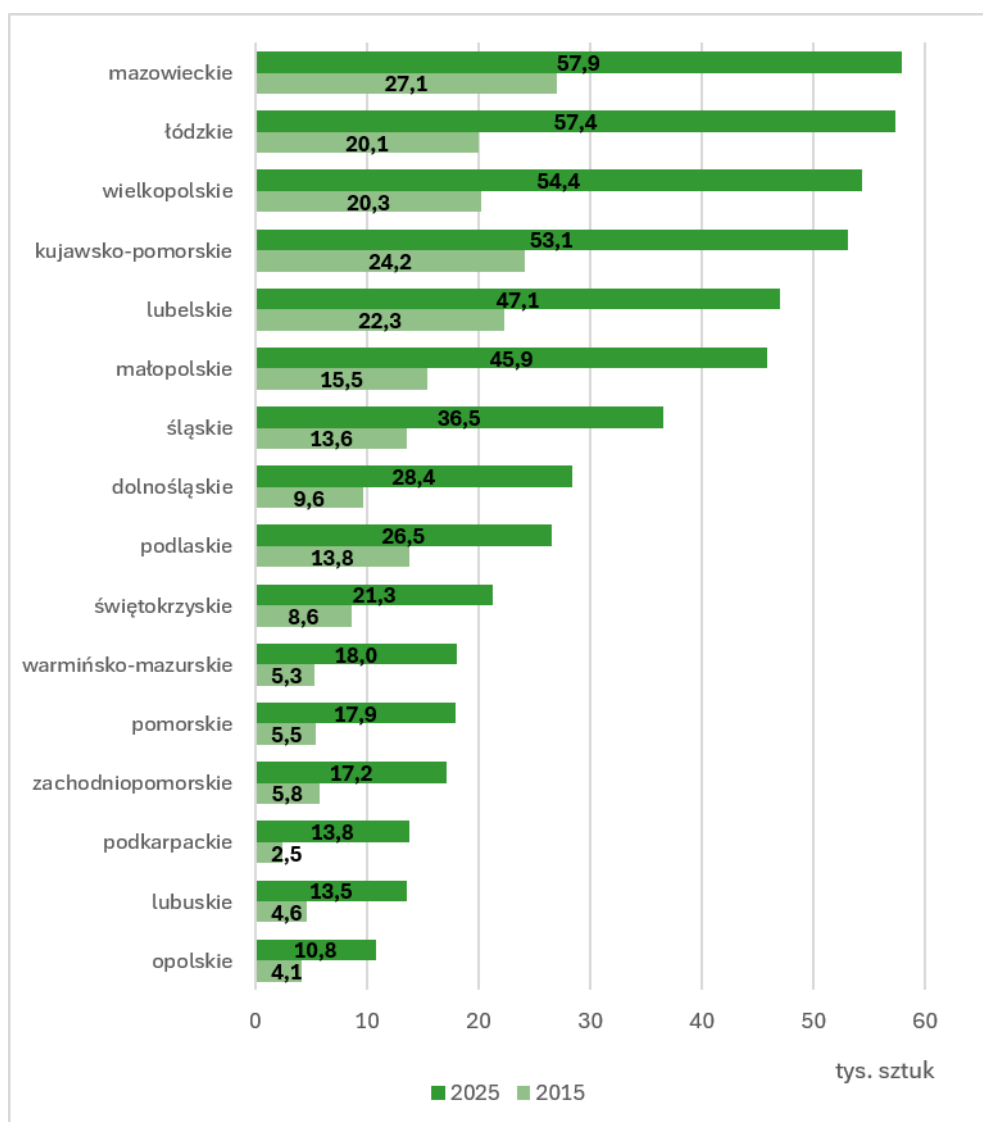
Wykres 13. Zbiorniki bezodpływowe (szamba) ogółem i na 1 tysięcy mieszkańców w województwach w 2025 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.



Wykres 14. Przydomowe oczyszczalnie ścieków w województwie małopolskim w latach 2015-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

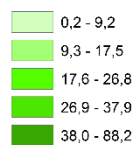


Wykres 15. Przydomowe oczyszczalnie ścieków w województwach w latach 2015-2025

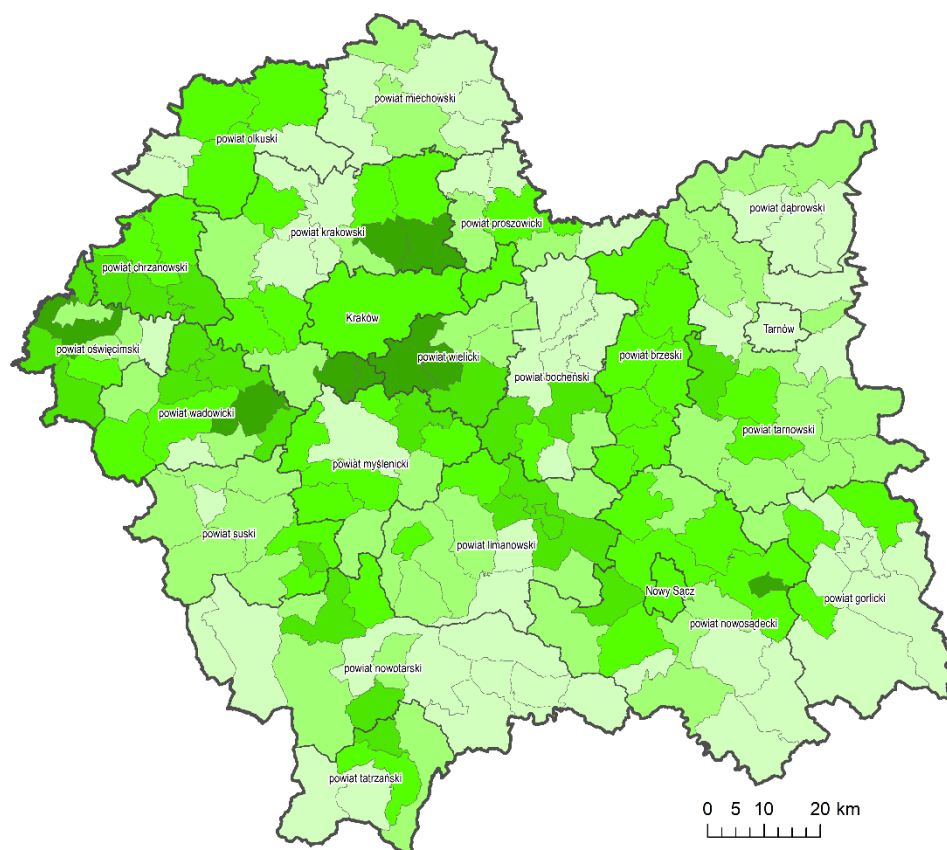
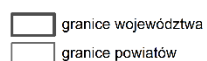
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Legenda

liczba zbiorników
bezodpływowych na km²



klasyfikacja metodą
naturalnych przerw Jenksa

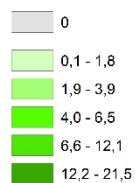


Rysunek 2. Zbiorniki bezodpływowe na km² w gminach województwa małopolskiego w 2025 r.

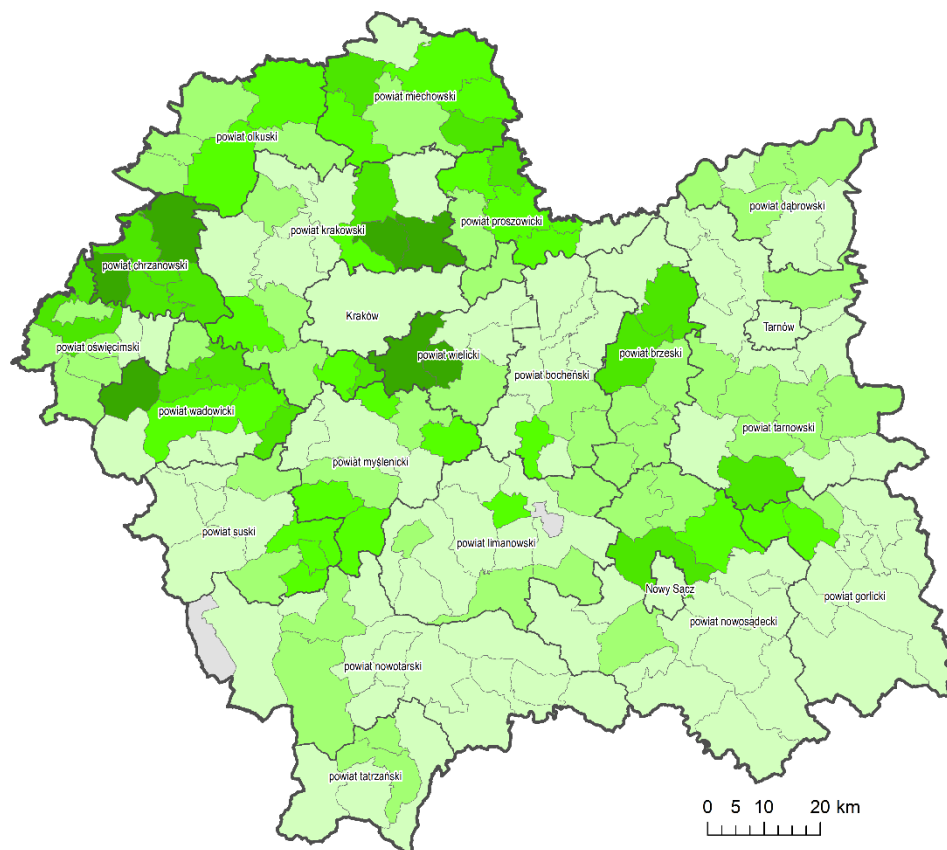
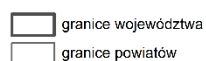
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Legenda

liczba oczyszczalni przydomowych na km²



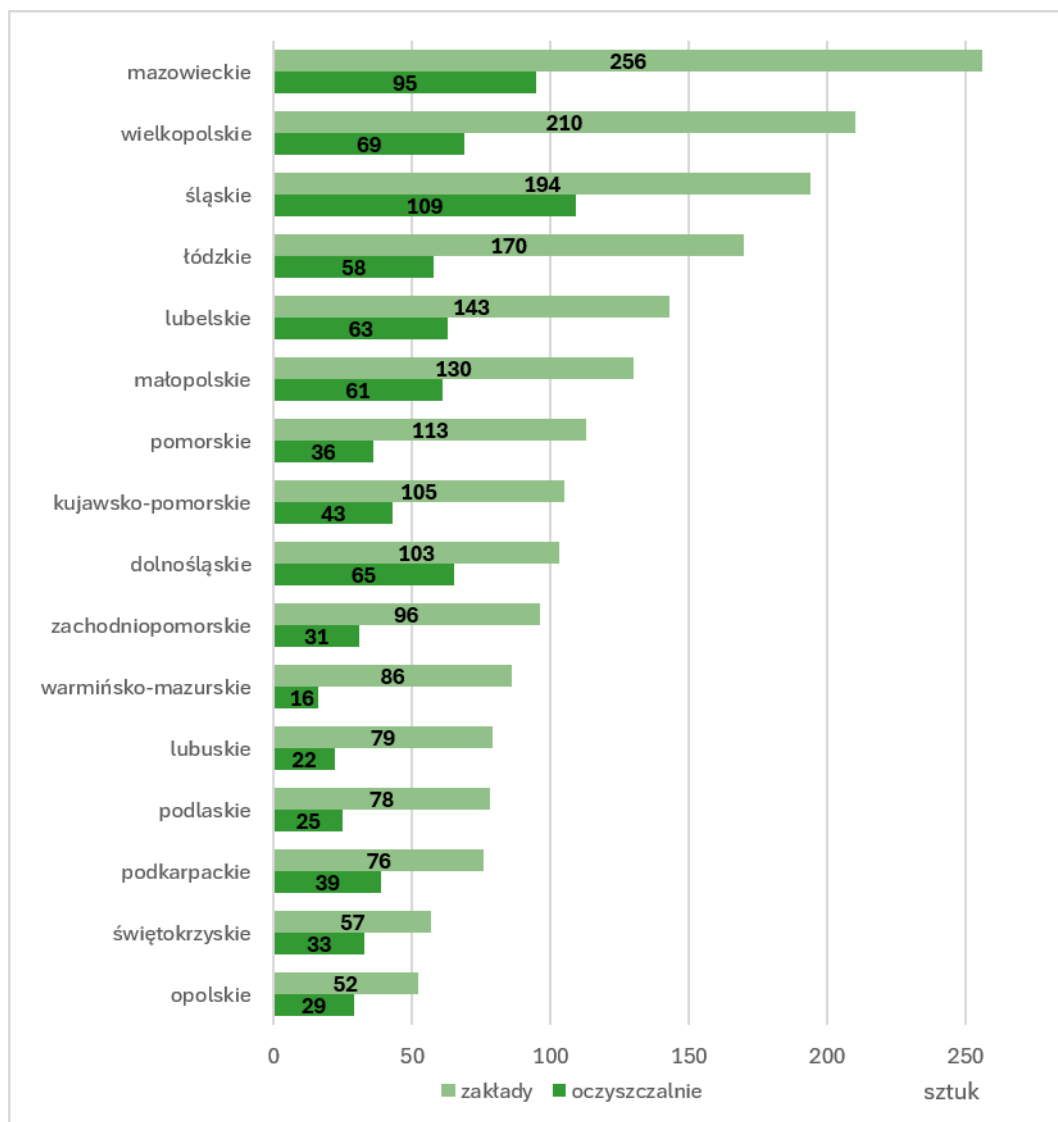
klasyfikacja metodą naturalnych przerw Jenksa



Rysunek 3. Przydomowe oczyszczalnie ścieków na km² w gminach województwa małopolskiego w 2025 r.

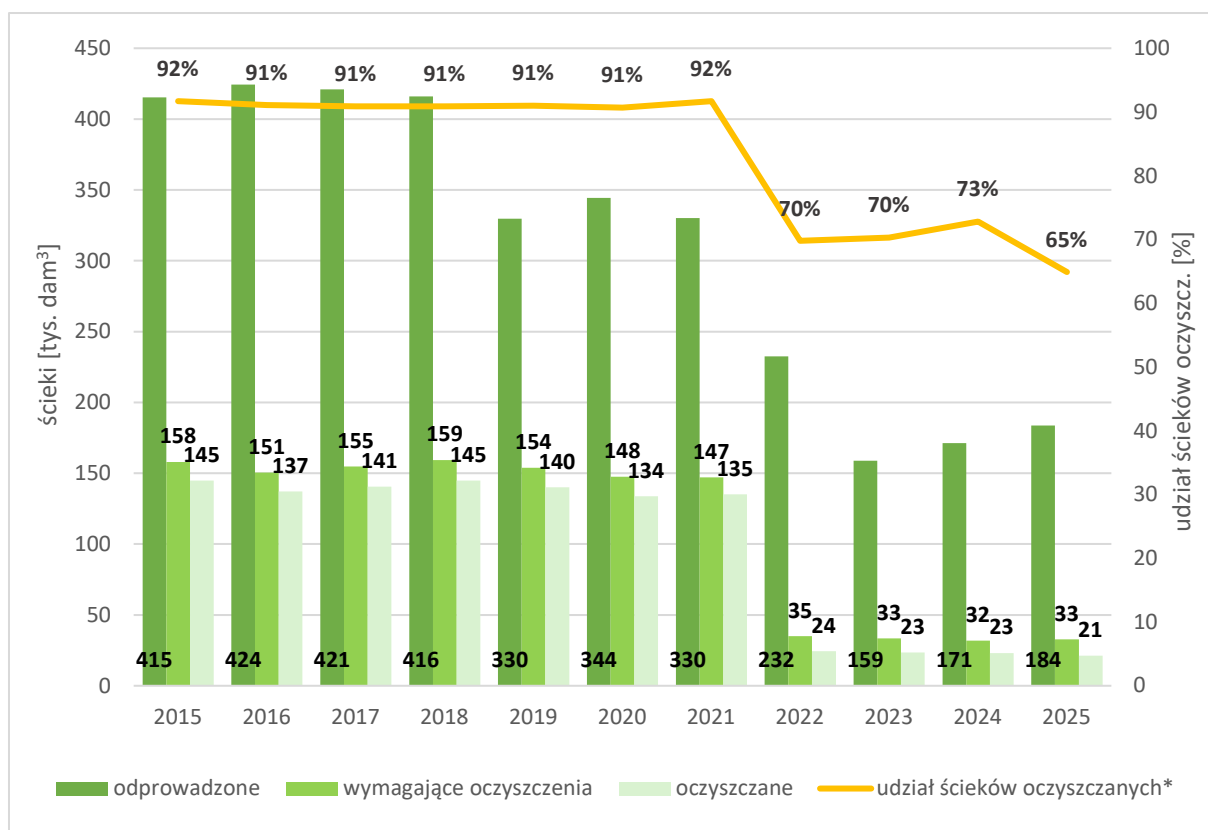
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Ścieki przemysłowe



Wykres 16. Zakłady odprowadzające ścieki oraz przemysłowe oczyszczalnie ścieków w województwach w 2025 r.

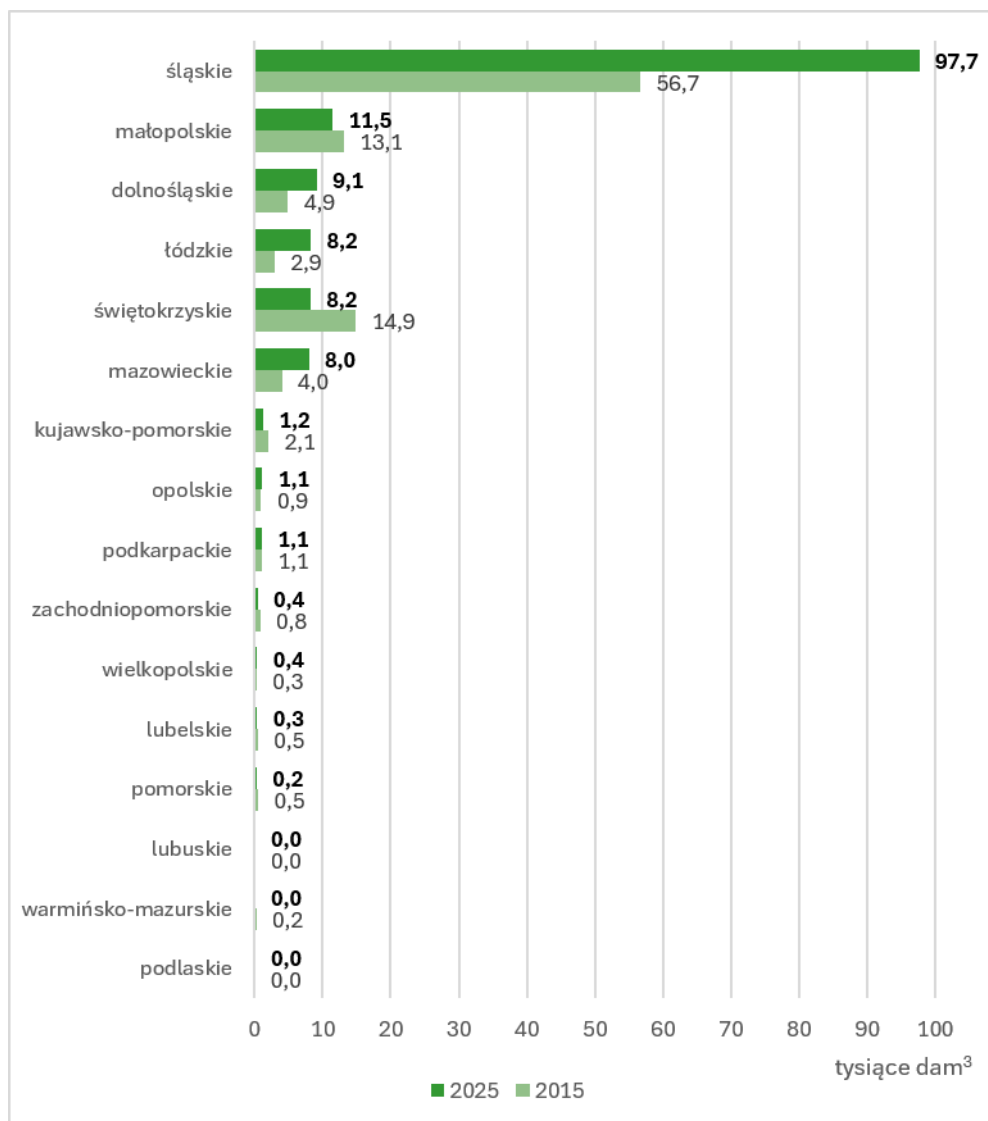
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.



Wykres 17. Ścieki przemysłowe w województwie małopolskim w latach 2015-2025

*w ściekach wymagających oczyszczenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

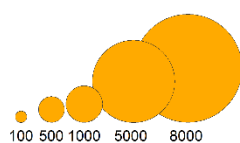


Wykres 18. Przemysłowe ścieki nieoczyszczone, wymagające oczyszczenia w województwach w latach 2015 i 2025

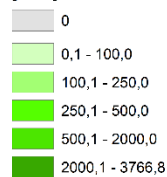
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Legenda

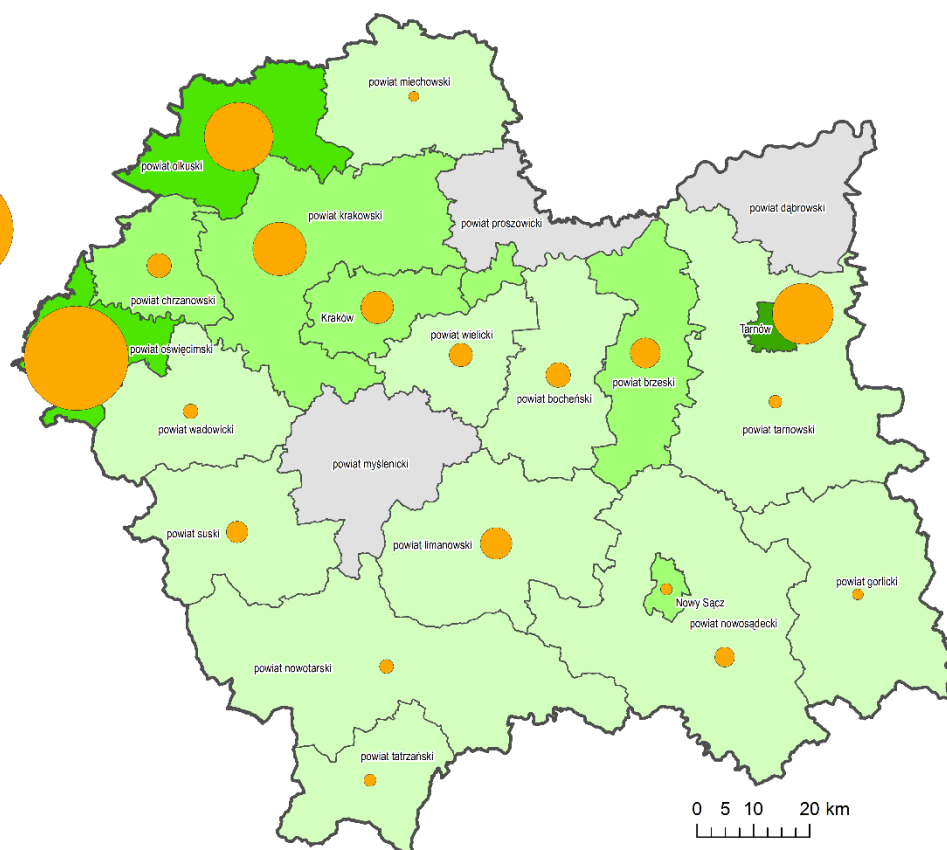
ścieki oczyszczone [dam³]



ścieki oczyszczone na 100 km²
[dam³]



granicę województwa
granicę powiatów



Rysunek 4. Ścieki przemysłowe oczyszczane w powiatach województwa małopolskiego w 2025 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.